

BENCSIK ORSOLYA

Zsigerrealizmus

(COULEUR LOCAL)

Sziveri Jánosnak

A tata, miután megvette a kismotorját, azzal járt a Vágóhíd utcába. Anyám azt mondja, nem egyedül. Anyám a piacon találkozott egy asszonnyal, és amikor elmondta neki, hogy a tata már három éve halott, az asszony elkezdett sírni. Akkor esett le anyámnak, hogy a tata ezt a nőt (szőke, faros, melles) hurcolásza reggelenként a munkahelyére, a közös munkahelyükre. A Vágóhíd utca szélén volt a disznóhizláló is, de én azt már nem láttam, mert mire megszülettem, bezárták és a helyére kiskatonák költöztek. A kaszárnyában én kétszer voltam, egyszer még a kilencvenes években, amikor apámat besorozták, mi meg anyámmal és a nővéremmel mentünk meglátogatni, másodszor pedig akkor, amikor a Magyar Szó kistudósítójaként a katonaság nyílt napján kellett részt vennem.

A tata hentes volt, a faluban az egyik legjobb böllér, ezt mondja mindenki, meg azt, hogy a disznók jelentették az életét, a gazdagságot. Amíg bírta, amíg volt hozzá ereje, otthon is nevelt vagy tízet. A nőstény állatokat a mama vitte le pároztatni a disznóhizlálóhoz, és ilyenkor vagy egy fél napot távol volt a háztól. (Az ereszt alatti paprikafűzér száradt, a kerítésnél bukszus kókadt.) A tata kezdetben kést szúrt az állatok nyakába, később pisztollyal lőtte szét a hatalmas, hájas fejeket. A disznók nem tudtak elfutni, túl kövérek voltak, de a tata nem sajnálta őket.

Nem tudom elképzelni, hogy ülhetett fel a piros Thomosra, hogy juthatott el a vágóhídra, mert a tata mindig is hátrafelé járt. A zsigeri realisták éppen így, a rákmozgást utánozva közlekednek, hátukkal, egy pontot néznek, miközben távolodnak tőle, egyenes vonalban az ismeretlen felé.

Anyám soha nem akart belet mosni, ezt mindig a mamának kellett csinálnia, idővel pedig nekem. A tata boldogan szedte ki a véres, még gőzölgő belsőséget az állat felvágott hasából, és a fehér zománcos vájdlingba dobta. Az ólak melletti pöcegödörnél vagy egy órán keresztül csak húzogattam, bírtam a hallgatást, figyelmemet teljesen lekötötte a munka. A kerítésről verebek röppentek fel, anyámék jöttek-mentek, viták folytak, elég lesz-e a só, elég lesz-e a paprika, ki menjen a boltba, igyanak-e még pálinkát. Mit tagadjam, nálunk ilyenkor zajlott leginkább az élet. Úgyes kezem között surrant a bél, mozogtak a zsigerek.

Bencsik Orsolya idén kapta meg a Sziveri-díjat, melyhez ezúton is gratulálunk. A fenti szöveg a díjátadón hangzott el.

Apám azért vette el anyámat, mert a faluban a tata gazdagnak számított. A családnak volt mit a tejbe aprítania, ez nem mellékes tényező. Azt képzelte, elköltöznek és Temerinben vesznek házat, telket (anyám is helyeselte), lesz majd macskájuk, kutyájuk, sebükre ragtapasz. De apám (akkor még villanyszerelő) keveset kapott, amit akkor a munkahelyén keresett, fél nap alatt felélte, így feladta a nagy terveket. Abban az időben hosszú ballonkabátban járt, és anyám kérésére (ez nem perverzió) a fejére micit nyomott, akárcsak a disznóvágásokon és a vágóhídon a tata.

Nem kérdés, a családom összes tagja romlott, kiállhatatlan és mindenki ellen dolgozik. A tata, amíg élt, szemrebbenés nélkül ölte le a disznókat, a mama, amíg bírta, élvezettel vágta el a tyúkok nyakát. Anyám a kertjében gondosan kicsupálja a paréjt, a gazt szemetesvödörbe rakja, hogy az gyökerével többé soha ne tudjon a földben megtapadni. Apám akkor a legboldogabb, ha gipszet keverhet tejbe, ha egeret, patkányokat gyilkolhat, a nővérem meg akkor, ha legyeket.

Huszonkilenc éves vagyok, egy év múlva harminc, és bácskai. Normális állásom még soha nem volt, azt mondják rólam, iszok és szélhámos vagyok, pedig csak álmos, akárcsak a kiskatonák a régi disznóhizláló helyén, vagy apám a kilencvenes években a kaszárnyában. Ha levágtatnám a hosszú, szőke hajam, látszana a bivalynyakam, amit a tatától örököltem. Amúgy ez a szexepilem. Mióta elköltöztem otthonról, és Szegeden élek, csak és kizárólag azzal kezdem a napot, hogy bemegyek a hátsó udvarba, előszedem a talicskám, és elindulok körbe a házakhoz meg a szállodákhoz összeszedni a kidobott krumplihéjat meg a romlott ételeket. A moslékot, így mondják, engem pedig moslékembernek hívnak, pedig valójában disznó vagyok. Ha hazaérek, egész álló nap dohogva, mint a gép, zabálok. Persze volna pénzem rendes ételre is, de nekem élvezetet jelent, ha mások mocskát ehetem. Ilyesmit persze nem illik mondani, de ez engem nem érdekel. Apám arra figyelmeztet, „Soha ne feledd, amit magadba töltesz, azt senki nem veheti el tőled”, én pedig váltig ehhez tartom magam. A testem tágas, bűzös ól. Ürítése mértéke, ha nem is kielégítő, de elviselhető.

A Vágóhíd utca anyám szerint nemcsak a tata idejében vagy éppen a kilencvenes években, de most se ad okot a nyugalomra. Pedig pár éve kiskákat ültettek két oldalt, és a nővérem azt állítja, édeskés illat lengi be a házakat. A kaszárnyában esténként csönd honol, nem visít disznó, csak a csillagok csörögnek.

2012-ben költöztem Magyarországra. Amit csak tudok, eltakarítok, talicskába dobok. Amit csak bírok, magamba töltök: kidobott krumplihéjat, romlott ételt. Hideg, nem gőzölög. Ez az életem. Ez a tatától örökölt zsiger- vagy éppen bélrealizmusom. Ablakomon lengő disznófejek ragyognak be. Zabálok, nem gondolkodom, hús vagyok. A bácskai vágóhíd, a hiány romjai világítanak.